

# **ВИРІШЕННЯ СУЧАСНИХ ПРОБЛЕМ У ВЕТЕРИНАРНІЙ МЕДИЦИНІ**



**15 - 16 лютого 2024**

**ПОЛТАВА**

**Матеріали ІХ  
Всеукраїнської науково-практичної  
Інтернет – конференції**

|                                                                                                                                                       |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Мельничук В. В., Кирпичникова Я. В.</b><br>Ктеноцефальоз собак – проблема сьогодення                                                               | 135 |
| <b>Михайлютенко Е. В.</b><br>Актуальність вивчення гельмінтозів нутрій                                                                                | 137 |
| <b>Михайлютенко С. М., Яценко О. П.</b><br>Діагностика отодектозу собак                                                                               | 140 |
| <b>Нагорна Л. В., Ковпак В. Д.</b><br>Якість води в умовах свинарських господарств: проблеми та виклики                                               | 143 |
| <b>Нечай І. М.</b><br>Лікувально-профілактичні заходи за вароозу медоносних бджіл                                                                     | 146 |
| <b>Нікітан А. Д.</b><br>Поширення збудника дипілідіозу серед собак у місті Полтава                                                                    | 149 |
| <b>Нікіфорова О. В., Мазанний О. В., Петрюченко Б. В.</b><br>Особливості поширення аскарозу серед свиней у господарстві: причини і шляхи їх усунення  | 152 |
| <b>Омельченко О. В.</b><br>Особливості морфології яєць <i>Heterakis gallinarum</i> , виділених з посліду інвазованих курей                            | 155 |
| <b>Петренко М. О.</b><br>Поширення трихуридозу овець у приватних господарствах Полтавського району                                                    | 158 |
| <b>Плеханов Д. А.</b><br>Поширення отодектозу котів та собак у м. Полтава                                                                             | 162 |
| <b>Погорелова Г. М.</b><br>Показники С-реактивного білку в сироватці крові собак хворих на токсокароз                                                 | 164 |
| <b>Пономаренко В. М.</b><br>Поширення нематодірозу великої рогатої худоби на території Лубенського району Полтавської області                         | 167 |
| <b>Рудяшко В. С.</b><br>Сучасні методи діагностики еймеріозу у курей                                                                                  | 170 |
| <b>Собченко С. С., Коренєва Ж. Б., Овчаренко Г. В., Шовкопляс І. І.</b><br>Моніторинг захворюваності індиків в умовах дрібних фермерських господарств | 173 |
| <b>Спориш Я. В.</b><br>Терапевтична ефективність антигельмінтного препарату за аскарозою інвазії свиней                                               | 175 |
| <b>Суворов Р. С.</b><br>Сезонна динаміка цистоізоспорозу собак                                                                                        | 177 |
| <b>Турченко Я. В.</b><br>Отодектоз собак – актуальна проблема власників тварин у світі                                                                | 180 |
| <b>Чуприна М. І., Іванченко І. М., Северин Р. В.</b><br>Сучасні напрями терапії маласезіозу собак                                                     | 183 |
| <b>Юрко О. С.</b><br>Принципи профілактики стронгілідозів травного тракту ВРХ                                                                         | 186 |

## ДІАГНОСТИКА ОТОДЕКТОЗУ СОБАК

Михайлютенко С. М.,

к. вет. н., доцент,

Яценко О. П.,

здобувач вищої освіти ступеня магістр

Полтавський державний аграрний університет,

м. Полтава, Україна

**Актуальність проблеми.** *Otodectes cynotis* – відомий кліщ, що викликає отоакаріоз. Оскільки паразитує у зовнішньому слуховому проході або всередині вушної раковини м'ясоїдних тварин, то є однією з найчастіших причин зовнішнього отиту. Ряд авторів відмічають, що до 50 % випадків зовнішніх отитів у собак викликає саме даний збудник [1, 2].

Для встановлення діагнозу щодо отоакаріозів собак вирішальними є результати лабораторних досліджень. Так, відомі наступні методи: отоскопія та мікроскопія. Практикуючі лікарі зарубіжних ветеринарних клінік діагноз «вушна короста» зазвичай ставлять за допомогою двосторонньої отоскопії або відеоотоскопії, яка передбачає наявність дзеркала та ватних щипців, які вставляють в зовнішній слуховий прохід, досліджуючи на отодектоз [3–5]. Мікроскопія включає дослідження відповідного матеріалу (зіскрібків шкіри, взятих кірочок) на наявність кліщів, яєць та проміжних стадій [6, 7]. Виявлених ектопаразитів рекомендують помістити на предметне скло для ідентифікації. Однак окремі дослідники зазначають на можливість постановки діагнозу за допомогою матеріалу, зібраного на липку стрічку [8].

Combarros D. та інші порівнювали діагностичні методики для з'ясування їх ефективності. Так, чутливість отоскопії згідно їх роботи складала 67 %, а дослідження біоматеріалу дещо нижче – 57 %. Слід зазначити, що за одночасного застосування отоскопії й вушної кюретки, ефективність сягала 100 %, проти 86 %, у разі поєднання отоскопічного обстеження й мікроскопії [9]. Роботи інших вчених вказують, що за допомогою отоскопа не завжди доводилось виявляти *O. cynotis*.

Підтвердження наявності кліщів у разі огляду зовнішнього слухового ходу та барабанної перетинки котів діагностували у 22,5 %, у разі діагностики за допомогою мікроскопічного дослідження обох слухових проходів – 37,0 % [10]. Тому актуальності лабораторні дослідження не втрачають. У 2008 році Пономаренко О. В. удосконалив метод діагностики акарозів. Доведено, що використання вазелінової олії й диметилсульфоксиду під час проведення діагностичних досліджень зіскрібків, кірочок сприяло збереженню життєздатності кліщів; більш точному визначенню їх видової приналежності та з'ясуванню морфологічних особливостей [11].

Запропонований спосіб у 2015 році (Євстаф'єва В. О., Гаврик К. А. та інші) для діагностики акарозів м'ясоїдних не потребує значних затрат часу. Автори акцентують на високий ступінь просвітлення відібраних кірочок. Рекомендують на лабораторну чашку або на предметне скло нанести краплю розведеної суміші, яка включає бішофіт та гліцерин [6, 7].

*Метою досліджень* було порівняння захиттєвих методів діагностики отодектозу собак.

**Матеріал і методи досліджень.** Дослідження проводили впродовж літньо-осіннього періоду 2023 року на базі клініки «Айболить», м. Полтава і лабораторії паразитології кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи Полтавського державного аграрного університету. Для визначення ефективності двох методів було проаналізовано 12 зіскрібків від хворих собак. Оцінювали метод із застосуванням бішофітно-гліцеринової суміші та метод з використанням вазелінової олії й  $(\text{CH}_3)_2\text{SO}$  (табл.).

**Результати дослідження.** Отримані результати досліджень наведено в таблиці.

Як видно з даних таблиці, враховували середню кількість кліщів *Otodectes cynotis* у зіскрібку, необхідний час для просвітлення кірочок та чіткість отриманого матеріалу після його обробки. За результатами проведеної роботи з'ясовано, що обидва методи із застосуванням зазначених речовин володіють високою діагностичною ефективністю за отодектозу собак.

Таблиця

Порівняння двох методів діагностики отодектозу собак

| Методи вітальних досліджень                                                |                                                       |
|----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|
| Із застосуванням бішофітно-гліцеринової суміші                             | З додаванням вазелінової олії та диметилсульфоксиду   |
| <i>I. Розчин для обробки матеріалу зі зіскрібків шкіри вушної раковини</i> |                                                       |
| Рівні за об'ємом                                                           | Рівні за об'ємом вазелінова олія та диметилсульфоксид |
| <i>II. Час, необхідний для розчинення та просвітлення кірочок</i>          |                                                       |
| 4 хвилини                                                                  | 5–7 хвилин                                            |
| <i>III. Час збереження життєздатності кліщів</i>                           |                                                       |
| 5–6 діб                                                                    | 5–7 діб                                               |
| <i>IV. Термін зберігання виготовленого препарату</i>                       |                                                       |
| 6 діб                                                                      | 7 діб                                                 |

Так, середня кількість отодектесів, яких виявляли у матеріалі за використання методу із додаванням вазелінової олії та диметилсульфоксиду, сягала 6,2 екз. (за коливань від 3 до 9 екземплярів кліщів). Меншу діагностичну ефективність показав спосіб із застосуванням бішофітно-гліцеринової суміші: середня кількість виявлених кліщів дорівнювала 5,8 екземпляр. Виходячи з результатів досліджень можна зробити висновок, що обидва методи є надійними, хоча час просвітлення зіскрібків різний.

**Висновок.** За результатами проведеної роботи доведено, що метод із застосуванням бішофітно-гліцеринової суміші та з додаванням вазелінової олії та диметилсульфоксиду володіють високою діагностичною ефективністю за отодектозу собак. Поєднання бішофіту й гліцерину забезпечило зменшення часу необхідного для розчинення та просвітлення досліджуваних кірочок.

### Література

1. Arther R., Davis W., Jacobsen J., Lewis V. Clinical evaluation of the safety and efficacy of 10 % imidacloprid + 2,5 % moxidectin topical solution for the treatment of ear mite (*Otodectes cynotis*) infestations in dogs. *Veterinary Parasitology*. 2015. № 10. P. 64–68.

2. Лавріненко І. В. Отодектоз собак і котів (епізоотологія, діагностика, лікування): автореф. дис. ... канд. вет. наук. Київ, 2010. 20 с.
3. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин: підручник; за редакцією В. Ф. Галата. К.: Урожай, 2009. 368 с.
4. Six R., Becskei C., Mazaleski M., Fouriec J., Mahabir S., Myers M., Slootmans N. Efficacy of sarolaner, a novel oral isoxazoline, against two common mite infestations in dogs: *Demodex spp.* and *Otodectes cynotis*. *Veterinary Parasitology*. 2016. № 222. P. 62–66.
5. Trajano J., Claudino L., Manguiera M., do Nascimento L., Ferreira T., Ribeiro F., William A., Ribeiro V. Prevalence and clinical aspects of *Otodectes cynotis* infestation in dogs and cats in the semi-arid region of Paraíba. *Acta Scientific Veterinary Sciences*. 2020. № 48, 1725.
6. Євстаф'єва В. О. Гаврик К. А. Удосконалення методів захиттевої діагностики саркоптозу, отодектозу та демодекозу собак. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*, 2014. № 4. С. 62–64.
7. Євстаф'єва В. О., Гаврик К. А., Гаврик Б. А. *Рекомендації щодо діагностики та заходів боротьби з акарозами собак*. Полтава, 2015. 33 с.
8. Scott D. W., Miller W. H., Griffin C. E. *Muller & Kirk's small Animal Dermatology*. W.B Saunders, Philadelphia, 2001. 6th edn, pp. 940.
9. Combarros D., Boncea A. M., Brément T., Bourdeau P., Bruet V. Comparison of three methods for the diagnosis of otoacariasis due to *Otodectes cynotis* in dogs and cats. *Veterinary Dermatology*, 2019. № 30 (4). 334-e96.
10. Akucewich L. H., Philman K., Clark A., Gillespie J., Kunkle G., Nicklin C. F., Greiner E. C. Prevalence of ectoparasites in a population of feral cats from north central Florida during the summer. *Veterinary Parasitology*, 2002. № 109. P. 129–139.
11. Пономаренко О. В. Акарози собак і котів (поширення, діагностика та лікування): автореф. дис. ... канд. вет. наук: 16.00.11. Харків, 2008. 22 с.

**Бібліографічний опис для цитування:** Михайлютенко С. М., Яценко О. П. Діагностика отодектозу собак. *Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині. Матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (15–16 лютого 2024 року м. Полтава)*. Полтава: ПДАУ, 2024. С. 140–142.



Copyright © The Author(s). This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>.